

המצפה

[Ha-Mitspe](#)

כותר: המצפה

תת-כותר: עתון שבועי לכל עיני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עיני היהודים

עורך/עורכים: שמעון מנחם לזר

מקום פרסום: קרקוב

הופיע משנת: 1904

הופיע עד שנת: 1921

שפה: עברית

קישור: [The National Library Newspaper Collection](#)

תאור:

שבועון בעברית בעל אופי ציוני-דתי, שהיה למעשה המשכו העקיף של 'המגיד'. עורך 'המגיד' האחרון, יצחק שלמה פוקס הזמין את שמעון מנחם לזר, שכתב בעיתון בקביעות מאמרים, לערוך אתו יחד את השבועון והוא היה זה שנאלץ לסגור בשנת 1903. משנסגר 'המגיד' לזר לא השלים עם העובדה שבגליציה לא יופיע עיתון עברי והחליט להוציא לאור שבועון עברי חדש, הוא 'המצפה', ויעד אותו הן ליהודי גליציה הן ליהודי רוסיה.

בעיתון בן שמונת העמודים היה מדור שהוקדש לאקטואליה בשתי האימפריות (עם דגש על הנעשה באימפריה הרוסית) ובעולם בכלל, מדור שהביא חדשות מהעולם היהודי, חדשות על המתרחש בעולם הציוני ומוסדותיו ובהן דגש על חדשות מארץ ישראל, מדור מיוחד הדן בשאלות יהודיות דתיות והיסטוריות, מדור המוקדש למאמרים על מדע וספרות, סיפורים ושירים, וכן מעל דפיו הופיעו בהופעת בכורה מחברים עבריים חשובים לימים, בהם שמואל יוסף צ'צ'קס [עגנון], אורי צבי גרינברג ואביגדור פויארשטיין [המאיר]. אף כי השבועון נחשב לביטאון לא רשמי של התנועה מזרחי בגליציה ניכר בו המאמץ הרב שהשקיע עורכו לשוות לו אופי לא מפלגתי ולהתאימו לקהל קוראים רחב ככל האפשר בין יודעי העברית.

הערות:

לא הופיע בשנים 1914–1917.

תקופה ראשונה של העיתון: שנה ראשונה, גיליון 1, א' ר"ח אייר תרס"ד, 15.4.1904 עד שנה 11, גיליון 37, כ' אלול תרס"ד, 11.9.1914.

בהפסקות עקב מלחמת העולם הראשונה ובעקבותיה, והתחדשויות:

שנה 11, מגיליון 38, י"ד אלול תרע"ו, 22.9.1915 עד גיליון 51, כ"ד טבת תרע"ז, 31.12.1915

שנה 14, מגיליון 1, כ"ז אלול תרע"ז, 14.9.1917 עד גיליון 48, כ"ט אלול תרע"ד, 6.9.1918

[...]

שנה 16, גיליון 5, י"ד חשוון תר"פ, 7.11.1919 – גיליון 13, י"א טבת תר"פ, 2.1.1920

שנה 17, גיליון 1, כ"א טבת תרפ"ב, 31.12.1921 (מכאן ואילך ללא כותרת המשנה של העיתון) – גיליון 13, ט"ו אדר ב' תרפ"א, 25.3.1921

ספרות, Jalkut, Berlin 1928, *Die hebräische Presse: Werdegang und Entwicklungstendenzen* : Lin, Josef, 475 ; כהנא, אברהם (אבר"ך), 'שמעון מנחם לזר נ"ע (עורך המצפה)' (תרצ"ב), הני"ל, מסות על סופרים ואנשי שם ודברי חסידות, יבנה, פשמישל תרצ"ד 1934, 29–31; פינלס [פנואל], שמואל ישעיהו, 'בדרכי יצירה: עורך בגליציה – לזכר ש. מ. לזר ז"ל', זרמים (וילנה), 17 (21.8.1933), 6; המפל, מרדכי, 'שמעון מנחם לאזר, עורך 'המצפה' (מאה שנה להולדתו)', הפועל הצעיר, 58 (תשכ"ה), 8 (3.11.1954), 19–20; ר' בנימין (יהושע רדלר-פלדמן), 'עורך 'המצפה' (תשרי תרצ"ג), הני"ל, בנסת חכמים: פרצופים (כתבי ר' בנימין), ירושלים תשכ"א 1960, 345–348; קרסל, גצל, 'שמעון מנחם לאזר ופעלו', לזר, שמעון מנחם, על המצפה: מבחר כתבי שמעון מנחם לאזר, סדורים וערוכים בצירוף מבוא והערות מאת גצל קרסל, מוסד הרב קוק, ירושלים תשכ"ט 1969, 1–113; בוסק, מאיר, 'כתבי בעל 'על המצפה' ושל הכותבים עליו', מעריב (תל-אביב), 15.8.1969, 27; בירנבוים, פלטיאל, 'לדמותו של עורך 'המצפה', בצרון (ניו-יורק), שנה לא, כרך 61 (תש"ל), חוברת 1 (תשרי-חשון), 27–30; ברור, אברהם יעקב, 'המצפה' הגליצאי ועורכו, הארץ (תל-אביב), 30.1.1970, 23; גולדשטיין, משה, 'על המצפה', הפועל הצעיר, 63 (תש"ל), 4 (7.10.1969), 18–19; Kressel, Inter-Documentation Co, Zug, Switzerland 1979, 46 *Guide to the Hebrew Press* G.,

סוג אוביקט: Publication

Source URL: <http://jgaliciabukovina.net/he/node/232406>